

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
Анатолій ОСТАПЧУК
_____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Протокол № 8 від «18» квітня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри
 _____ Марина ДЕСЛІНІ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Менеджмент»
Гарант ОП
 _____ Віталій ЛУЦЬЯК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОРТФЕЛЕМ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань
спеціальність
освітня програма
факультет
розробники:

_____ 07 «Управління та адміністрування»

_____ 073 «Менеджмент»

_____ «Менеджмент»

_____ аграрного менеджменту

_____ доцент, к.е.н., доцент Артюх Т.О.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Управління активами та інвестиційним портфелем

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітня програма	Менеджмент
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	150 год
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	–
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Рік підготовки	4
Семестр	2
Лекційні заняття	24 год
Практичні, семінарські заняття	24 год
Лабораторні заняття	–
Самостійна робота	102 год
Курсовий проект	–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	4 год

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Управління активами та інвестиційним портфелем» є розкриття суті та механізму формування активів та інвестиційного портфелю; формування теоретичної та методологічної бази, необхідної для оволодіння практикою використання фінансових інструментів для залучення інвестицій; вироблення вміння оцінювати та аналізувати інвестиційну політику, що проводиться в країні, інвестиційні портфелі та інвестиційні проекти. Це дозволить сформувати теоретичну та методологічну базу, необхідну для практичного використання майбутніми спеціалістами інвестиційних інструментів.

Завданнями вивчення дисципліни є: вивчення теоретичних і методологічних основ управління активами та інвестиціями; обґрунтування закономірностей і механізму інвестиційних відносин держави, суб'єктів господарювання та фізичних осіб; ознайомлення з функціями інвестора та учасника на інвестиційному ринку, ролі фінансових посередників в інвестуванні; засвоєння методів фінансового забезпечення інвестиційної діяльності; набуття знань про фінансові та реальні інвестиції, а також специфіку інноваційних та іноземних інвестицій; обґрунтування доцільності для інвестора вкладання капіталу у фінансові та реальні активи; набуття вмінь розробляти інвестиційні проекти, обґрунтовувати доцільність їх реалізації; вивчення механізму функціонування інвестиційного ринку та ризиків, пов'язаних із інвестуванням; оволодіння основами менеджменту інвестицій; набуття знань про напрями використання інвестицій; обґрунтування етапів формування інвестиційного портфелю компанії; вивчення практики регулювання взаємодії учасників процесу інвестування в Україні.

Дисципліни «Управління активами та інвестиційним портфелем» викладається для студентів денної форми навчання. При викладанні використовуються класичні підходи та сучасні публікації фахівців з інвестиційного менеджменту.

При вивченні дисципліни «Управління активами та інвестиційним портфелем» використовуються наступні форми організації навчального процесу:

лекції, практичні заняття, активні методи навчання (кейс-стаді), робота в групах, індивідуальна робота, самостійна робота студентів.

Набуття компетентностей:

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 19. Демонструвати здатність самостійного прийняття рішень, розробляти достатню кількість альтернативних варіантів, обирати оптимальні рішення та нести відповідальність за їх реалізацію.

ПРН 20. Здатність розв'язувати складні непередбачувані задачі і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності (аграрна сфера).

ПРН 24. Демонструвати здатність формувати бюджети, проектів, здійснювати оцінку та контроль виконання проектів.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1.УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

Тема 1. Основи управління активами підприємства

Характеристика загальних основ управління активами підприємства. Для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинно мати у своєму розпорядженні визначене майно, що належить йому на правах власності або володіння. Все майно, яким володіє підприємство і яке відображене в його балансі, називається активами підприємства. Активи є економічними ресурсами підприємства у формі сукупних майнових цінностей, що використовуються у господарській діяльності з метою одержання прибутку.

Процес формування активів підприємства. Формування активів підприємства пов'язане з трьома основними етапами його розвитку на різних стадіях життєвого циклу: створення нового підприємства – це найбільш відповідальний етап формування активів, особливо при створенні великих підприємств; розширення, реконструкція та модернізація діючого підприємства; формування нових структурних одиниць діючого підприємства, наприклад, дочірніх підприємств, філій.

Система основних методів оцінки активів підприємства. У практиці зустрічаються численні ситуації, коли активи підприємства створюються не в процесі поступового формування, а шляхом одноразового їх придбання у формі цілісного майнового комплексу. Цілісний майновий комплекс є господарським об'єктом із закінченим циклом виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг), розміщений на наданій йому земельній ділянці.

Тема 2. Управління оборотними та необоротними активами

Особливості управління оборотними активами. Потреба в основному капіталі визначається при створенні, розширенні підприємства, а також у разі того, як визначена ефективність запланованих інвестицій. Потреба визначається шляхом складання вартості придбаних об'єктів основного капіталу.

Стратегія фінансування оборотних активів. Метою стратегії фінансування обор. активів є вибір оптимального рівня і раціональної структури обор. активів з урахуванням специфіки діяльності кожного підприємства. Завдання: провести аналіз використання оборотних активів за минулий період; визначити ризик неплатоспроможності покупців, розрахувати прогнозне значення резерву щодо сумнівних боргів; вибрати оптимальне співвідношення між грошовими коштами і вкладеннями в короткострокові цінні папери; визначити розмір і структур джерел фінансування оборотних активів; розробити стратегію фінансування оборотних активів

Управління необоротними активами. Основними завдання управління необоротними активами є: визначення можливих форм оновлення ОВЗ на постій та відтвореній основі; визначення потреби в необоротних активів для збільшення обсягів виробництва; забезпечення ефективного використання раніше сформованих та нововведених основних засобів та нематеріальних активів; формування необхідних фінансових ресурсів для відтворення необоротних активів та оптимізації їх структури

Тема 3. Ефективність управління активами

Мета оцінки ефективності управління активами. Мета оцінки ефективності управління активами підприємства полягає у визначенні оптимальної структури активів підприємства. Вважається, чим вищий коефіцієнт співвідношення оборотних активів і основних засобів підприємства, тим вища ліквідність підприємства і тим нижчий ризик неплатоспроможності за умови, що інші фактори незмінні.

Показники оцінки активів та їх вплив на ефективність управління активами. Сучасні умови функціонування підприємств перетворюють процес оцінки ефективності використання оборотних активів на самостійну складову аналітичної роботи, результати якої можна використовувати як інформаційну базу при ухваленні стратегічних управлінських рішень так і при формуванні механізму управління фінансовим станом підприємства, посиленні його конкурентних позицій на ринках збуту. Проте традиційну методику розрахунку

показників ефективності використання оборотних активів, для більш детального аналізу, необхідно розширювати та доповнювати. Зокрема рекомендується застосовувати сучасну методику розрахунку показників оцінки ефективності використання оборотних активів з урахуванням галузевої належності та специфіки діяльності підприємства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2.

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОРТФЕЛЕМ

Тема 4. Управління інвестиціями

Економічна суть інвестицій та їх класифікація. Закон України «Про інвестиційну діяльність» визначає інвестиції як усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та іншої діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект. Інвестиційна діяльність – це комплекс заходів і дій фізичних та юридичних осіб, які вкладають свої кошти (у матеріальній, фінансовій або іншій майновій формі) з метою отримання прибутку. Класифікують інвестиційну діяльність за наступними ознаками: за об'єктами вкладення, за способом участі в інвестиційному процесі, залежно від форми власності інвесторів, за періодом інвестування, за періодом інвестування, за регіональною ознакою.

Інвестиційні проекти та управління ними. Інвестиційний проект — це обмежена за часом цілеспрямована зміна системи з установленими вимогами до якості результатів, можливими межами витрат коштів і ресурсів й специфічною організацією його розроблення та реалізації. Цілями проекту можуть бути економічні та соціальні результати: збільшення виробничих потужностей підприємства, створення чи реконструкція інфраструктури, вирішення екологічних і соціальних проблем тощо.

Методика управління інвестиційним портфелем. Для досягнення своїх цілей найкраще для інвестора працювати не з окремим активом, а з деяким їх набором – інвестиційним портфелем. Метою формування такого портфеля є поліпшення умов інвестування завдяки досягненню нової інвестиційної якості, що здійснюється шляхом надання сукупності активів таких інвестиційних

характеристик, які можливі тільки при їх комбінації. Для формування оптимального інвестиційного портфеля підприємства важливо враховувати специфіку його діяльності. Тому доцільним є розроблення системи управління процесом формування інвестиційного портфеля. Система управління процесом формування інвестиційного портфеля – це послідовні етапи, виконання яких забезпечує процес його реалізації з метою досягнення основних цілей інвестиційної діяльності підприємства.

Тема 5. Механізм оцінки інвестицій

Ринкові процентні ставки. Процентна ставка є доходом інвестора від вкладення коштів на визначені цілі та певний період у майбутньому. Вона є ціною, яку сплачують інвестору за отримані в користування кошти. Для інвестора процентна ставка відображує дохідність його інвестицій, для позичальника — витрати, які треба понести у зв'язку з залученням коштів. Дохідність інвестицій вимірюється номінальною і реальною процентними ставками. Реальна процентна ставка відображає реальний дохід інвестора від вкладення коштів і відповідає середнім темпам зростання економіки. На початок вкладення коштів реальна процентна ставка невідома і оцінюється на основі рівня очікуваного економічного зростання та ризиків, що супроводжують інвестиційний процес.

Фінансові ризики та їх оцінка. Поняття ризику характеризує невизначеність настання певних подій у майбутньому, а ступінь ризику відображає міру цієї невизначеності. Підприємницький (комерційний) ризик характеризує невизначеність в успішній реалізації стратегій та досягненні цілей суб'єкта підприємницької діяльності. Такий ризик включає ризики, пов'язані з майновим станом підприємства, його виробничою та фінансовою діяльністю. Комерційний ризик характеризує загрозу настання таких подій, які будуть протидіяти успішній діяльності підприємства.

Методика оцінки інвестицій. У разі визначення доцільності інвестицій або безпосередньо в процесі інвестування коштів суб'єкти підприємницької діяльності постійно проводять оцінку дохідності інвестицій та розраховують

відповідність між ступенем ризику і рівнем доходу за інвестиціями. Усі розрахунки та оцінки щодо інвестованих коштів обов'язково здійснюються з урахуванням часового чинника, оскільки інвестиційний процес та отримання прибутку від вкладення коштів пропорційні не тільки до ступеня ризику, а й до строку інвестицій та обсягу інвестованих коштів.

Оцінка фінансових активів. Під комплексною оцінкою фінансового активу розуміють визначення його основних характеристик: ліквідності, ризиковості, дохідності тощо. При цьому насамперед підлягають визначенню внутрішня вартість активу та реальна ставка доходу, яку він забезпечує інвестору, або необхідна ставка доходу, яку фінансовий актив має забезпечити інвестору відповідно до його ризиковості та ліквідності. Оцінка фінансових активів здійснюється як на первинному, так і на вторинному ринках. На первинному ринку вона полягає у встановленні такої ставки доходу за фінансовим активом, яка б відповідала ступеню його ризиковості, ринковим процентним ставкам та кредитному рейтингу емітента. На вторинному ринку — це переоцінка фінансового активу, коригування його ринкової ціни так, щоб фінансовий актив певного рівня ризику забезпечував відповідний рівень доходу.

Оцінка облігацій та акцій. Оцінка акцій, як і оцінка інших фінансових активів, проводиться учасниками ринку з метою визначення доцільності інвестування коштів в акції та визначення прибутковості таких інвестицій. Механізм оцінки акцій відрізняється від механізму оцінки інших фінансових активів, оскільки акції є безстроковими інструментами власності, дохідність яких залежить від багатьох чинників, пов'язаних не тільки з поточним фінансовим станом підприємства-емітента, а й з очікуваними в майбутньому змінами в його діяльності. Ринкову вартість акції конкретного підприємства насамперед, формують чинники, безпосередньо пов'язані з його фінансовогосподарською діяльністю та з очікуваннями учасників ринку щодо перспектив його розвитку.

Тема 6. Система управління інвестиційним портфелем

Етапи управління процесом формування інвестиційного портфеля.

Управління інвестиційним портфелем підприємства можна досліджувати в

контексті основних функцій менеджменту. Отже, основні етапи цього процесу вазначаються відповідно до основних функцій менеджменту: планування, організування, мотивування, контролювання, регулювання із забезпеченням зворотного зв'язку.

Види інвестиційних портфелів. За результатами аналізу альтернативних інвестиційних проектів керівництво підприємства визначає тип і структуру інвестиційного портфеля та можливості їх фінансування. Результатом планування є управлінське рішення щодо формування інвестиційного портфеля певного типу з визначеною структурою проекту інвестування. Види інвестиційних портфелів поділяються за типами та структурою.

Моніторинг інвестиційного портфеля. За результатами моніторингу здійснюється регулювання відхилень. Такий етап характеризується діями групи працівників підприємства або аналітиків, відповідальних за формування інвестиційного портфеля, стосовно усунення недоліків і відхилень, виявлених на стадії моніторингу. Етап регулювання характеризується зворотним зв'язком до кожної попередньої стадії. Це пояснюється тим, що для усунення визначених відхилень може виникнути необхідність повернутися до однієї з попередніх стадій.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р
I модуль «Управління активами»				

Тема 1. Основи управління активами підприємства	25	4	4	17
Тема 2. Управління оборотними та необоротними активами	25	4	4	17
Тема 3. Ефективність управління активами	25	4	4	17
Усього за модулем 1	75	12	12	51
II модуль «Управління інвестиційним портфелем»				
Тема 4. Управління інвестиціями	25	4	4	17
Тема 5. Механізм оцінки інвестицій	25	4	4	17
Тема 6. Система управління інвестиційним портфелем	25	4	4	17
Усього за модулем 2	75	12	12	51
Всього годин	150	24	24	102

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль №1. Управління активами	
1	Основи управління активами підприємства	4
2	Управління оборотними та необоротними активами	4
3	Ефективність управління активами	4
	Змістовий модуль №2. Управління інвестиційним портфелем	
4	Управління інвестиціями	4
4	Механізм оцінки інвестицій	4
5	Система управління інвестиційним портфелем	4
	Всього годин	24

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість один
	Змістовий модуль №1. Управління активами	
1	Основи управління активами підприємства	17
2	Управління оборотними та необоротними активами	17
3	Ефективність управління активами	17
	Змістовий модуль №2. Управління інвестиційним портфелем	
4	Управління інвестиціями	17
4	Механізм оцінки інвестицій	17
5	Система управління інвестиційним портфелем	17
	Всього годин	102

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Питання для перевірки знань

1. Розкрити сутність та класифікацію активів підприємства.
2. Розкрити сутність розрахунку потреби в активах для новостворюваного підприємства.
3. Розкрити сутність методу балансової оцінки сукупної вартості активів підприємства.
4. Розкрити сутність “затраченого методу” (заміщення) оцінки сукупної вартості активів.
5. Розкрити сутність ринкового методу оцінки вартості активів.
6. Розкрити сутність методу оцінки майбутнього чистого грошового потоку.
7. Розкрити сутність методу оцінки на основі регресивного моделювання.
8. Класифікація інвестиційних портфелів. Стратегії управління портфелем інвестицій.
9. Інвестиційний ринок та його структура. Ціноутворення на інвестиційному ринку.
10. Послідовність етапів вивчення інвестиційного ринку з метою розроблення інвестиційної стратегії.
11. Інвестиційний комплекс та його склад.

12. Інвестиційні ризики. Класифікація інвестиційних ризиків.
13. Заходи для запобігання ризикам або зменшення їхньої дії.
14. Джерела інвестиційних ресурсів.
15. Власні джерела інвестиційних ресурсів.
16. Залучені джерела інвестиційних ресурсів.
17. Позичкові джерела Інвестиційних ресурсів.
18. Способи залучення капіталу.
19. Позитивні і негативні сторони використання різних джерел інвестиційнихресурсів.
20. Фінансовий, операційний та загальний леверідж.
21. Інвестиційна стратегія компанії.
22. Напрями процесу управління інноваційними інвестиціями.
23. Інноваційні стратегії підприємств.
24. Державна підтримка інновацій. Оподаткування інноваційної діяльності.
25. Венчурне підприємництво та його сутність.
26. Венчурний бізнес в Україні.
27. Інтелектуальні інвестиції та їх об'єкти.
28. Форми здійснення інтелектуальних інвестицій.
29. Сутність іноземних інвестицій.
30. Форми та види прямих іноземних інвестицій.
31. Критерії привабливості країни для іноземного інвестора.

Тестові питання

1. Активи підприємства підрозділяються за такими класифікаційними ознаками:

- а) формами функціонування;
- б) характером обслуговування в господарському процесі; в) характером обслуговування видів діяльності;
- г) характером фінансових джерел формування; д) характером володіння;
- е) характером ліквідності; ж) власними активами.

2. *За ступенем ліквідності активні підприємства класифікуються на:*

- а) активи в абсолютно ліквідній формі;
- б) високоліквідні активи; в) орендовані активи;
- г) середньоліквідні активи; д) малоліквідні активи;
- е) неліквідні активи;
- ж) оборотні активи.

3. *За характером обслуговування видів діяльності активів підприємства поділяються на:*

- а) операційні; б) власні;
- в) інвестиційні; г) оборотні.

4. *За характером фінансових джерел формування активи підприємства поділяються на:*

- а) фінансові; б) валові;
- в) чисті;
- г) орендні.

5. *За формами функціонування активи підприємства поділяються на:*

- а) оборотні;
- б) матеріальні; в) нематеріальні; г) фінансові.

6. *За характером участі в господарському процесі активи підприємства поділяються на:*

- а) інвестиційні; б) оборотні;
- в) валові;
- г) позаоборотні.

7. *За характером володіння активи підприємства поділяються на: а) валові;*

- б) власні; в) чисті;
- г) орендовані.

8. *Які активи підприємства не належать до ліквідних:*

- а) неліквідні; б) власні;
- в) малоліквідні.

9. *До складу матеріальних активів підприємства належать:*

- а) основні засоби;

б) обсяг незавершеного виробництва; в) грошові активи в іноземній валюті; г) незавершені капітальні вкладення;

д) виробничі запаси сировини та напівфабрикатів.

10. До складу оборотних активів належать:

а) обсяг незавершеного виробництва; б) дебіторська заборгованість;

в) грошові активи в національній валюті; г) короткострокові фінансові вкладення; д) основні засоби.

11. До складу оборотних активів не включають:

а) виробничі запаси сировини та напівфабрикатів;

б) запаси готової продукції, що призначені для реалізації; в) грошові активи в іноземній валюті;

г) позаоборотні активи;

д) обсяг незавершеного виробництва.

12. До складу позаоборотних активів належать:

а) нематеріальні активи; б) основні засоби;

в) незавершені капітальні вкладення;

г) устаткування, призначене до монтажу; д) обсяг незавершеного виробництва;

е) усі відповіді правильні.

Задачі

1. За наведеним балансом підприємства визначити необоротні та оборотні активи підприємства, власні та залучені кошти, поточні зобов'язання.

Баланс, тис. грн.

Активи	Сума	Пасиви	Сума
Основні засоби	450	Статутний капітал	400
Нематеріальні активи	70	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	90
ГМЗ	320	Довгострокові кредити банків	200
Дебіторська заборгованість	100	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	120
Грошові кошти	60	Інші поточні зобов'язання	190
Усього	1000	Усього	1000

2. Активи компанії 3,2 млн., з них оборотні активи – 0,2 млн. Щорічний обсяг продажу – 10 млн., і коефіцієнт рентабельності (до виплати податків) (в даний момент у фірми немає відсоткових боргових зобов'язань) складає 12%. Планується підвищити рівень оборотних активів до рівня 0,5 і 0,8 млн. Збільшення оборотних активів буде фінансуватись виключно за рахунок нового акціонерного капіталу.

а) визначити коефіцієнт обертання активів фірми: доходності активів, а також рентабельності для трьох альтернативних рівнів оборотних активів;

б) якими були б затрати на виплату відсотків за кожною з двох нових стратегій якби додаткове фінансування оборотних активів проводилось би за рахунок довгострокового залучення фінансових ресурсів при 15% - вій ставці?

3. Обсяг продажу в компанії складає 6 млн., коефіцієнт загального обертання активів за рік - 6, чистий прибуток – 120000.

Розрахувати:

а) чому дорівнює доходність активів або капіталовіддача компанії;

б) компанія передбачає встановити нову модель касового апарату в своїх магазинах, безпосередньо пов'язану із складськими комп'ютерами.

Очікується, що це дозволить підвищити ефективність контролю за запасами, скоротить кількість помилок персоналу, покращить систему ведення бухгалтерського обліку всередині компанії. Установка нового обладнання призведе до збільшення інвестицій в активи на 20%, підвищенню коефіцієнта чистої рентабельності з 2 до 3%. Змін в обсязі продаж не очікується. Як в результаті зміниться коефіцієнт доходності активів або капіталовіддача?

4. Компанія збирається визначити, як коефіцієнт обертання запасів і період обертання дебіторської заборгованості (обертання дебіторської заборгованості в днях) впливають на період обертання грошових засобів (цикл обертання грошових засобів). Прибуток від реалізації за рік (всі продажі проводились в кредит) в компанії становив 150 000 ум. од., коефіцієнт валового прибутку становив 33,33%, а чистий прибуток становив 6% від реалізації або 9000 ум. од. Протягом року

оборотання запасів дорівнювало 5, а період оборотання дебіторської заборгованості становила 36,5 днів. Фірма мала основні засоби на загальну вартість 35000 ум. од. Період оборотання кредиторської заборгованості компанії становить 40 днів.

Необхідно:

- а. Розрахувати період оборотання грошових засобів (Cash conversion cycle).
- б. Припустивши, що грошові засоби та цінні папери, що швидко реалізуються, які є в компанії, настільки незначні, що ними можна знехтувати, розрахуйте:

- i) оборотання загальних активів (Total assets turnover)
- ii) коефіцієнт дохідності активів (коефіцієнт рентабельності активів) (ROA) в.

Припустіть, що оборотання запасів збільшиться до 7,3.

Розрахуйте:

- i) період оборотання грошових засобів
- ii) оборотання загальних активів
- iii) коефіцієнт дохідності активів (коефіцієнт рентабельності активів)

5. Визначити норматив оборотних засобів на запаси готової продукції за умов:

- середні мінімальні залишки готової продукції – 4241 грн;
- фактично реалізовано за звітний рік – 415000 грн;
- обсяг реалізації продукції по плану – 441000 грн.

9. Методи навчання

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються ділові ігри, проблемні завдання, підготовка реферативних доповідей та інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується увага на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем та заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; аналіз конкретної ситуації;

робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10 . Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Управління активами і інвестиційними портфелем» є лекції, практичні заняття, консультації та самостійна робота студентів. Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, рефератів, виконання індивідуальних практичних і самостійних завдань, підсумковий контроль – екзамен. Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол №10), видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (лабораторних та семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти 12 з програмного матеріалу (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи. Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни

визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи R_{НР} (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$.

Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{ДР} - R_{ШТР}.$$

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа. На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний. Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

До переліку робіт, за які надаються додаткові бали здобувачу вищої освіти (максимальна кількість 20 балів) відносяться:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з

відповідної дисципліни;

- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напряму підготовки) у поточному навчальному році;

- отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;

- авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;

- авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;

- виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підготовка і захист курсового проекту (роботи) оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти. Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни. Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати экзамен і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Управління активами та міжнародними проектами» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бланк І. О., Гуляєва Н. М. Інвестиційний менеджмент : підручник. заг. ред. А. А. Мазаракі. К., 2003. 397 с.

2. Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М.Ю. та ін. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник; за заг. ред. М.П.Бутка. К.: Центр учбової літератури, 2018. 480 с.
3. Мартиненко В. П., Климаш Н. І., Багацька К. В., Дем'яненко І. В. та ін. Фінансовий менеджмент: підручник; за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів : «Магнолія 2006», 2014. 344 с.
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ (із змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. Електронний ресурс. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1560-12>.
5. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2016. 231с.
6. Frank J. Fabozzi. The Theory and Practice of Investment Management: Asset Allocation, Valuation, Portfolio Construction, and Strategies, Second Edition / Frank J. Fabozzi, Harry M. Markowitz., 2011.
7. Prasanna Chandra. Investment Analysis and Portfolio Management. Prasanna Chandra., 2014.
8. Ezechiele Havrenne. Investment Management Code 2018: Alternative Investment Funds . Ezechiele Havrenne, 2018.

Допоміжні:

1. Скибінський О.С., Саталкіна Л.О. Система управління інвестиційним портфелем підприємства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2013. №769. С. 287-295.
2. Ящук Д. Л. Дослідження методології управління оборотними активами підприємств в умовах кризи. *Вісник економічного транспорту і промисловості*. 2018. №32. с. 52–57
3. Малюк С. І., Черниш О.В. Сучасні методи розрахунку показників ефективності використання оборотних активів. *International Scientific Journal «Internauka»*. 2017. URL:: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/14890960908268.pdf>.

4. Кононенко, Л. В., Сисоліна, Н. П., Юрченко, О. В. Управління дебіторською заборгованістю: сучасний стан, проблеми, перспективи, інформаційне забезпечення. *Економічний простір*, 2021. №166. С. 104-109. DOI : <https://doi.org/10.32782/2224-6282/166-18>.
5. Alvarez, T., Sensini, L., & Vazquez, M. Working Capital Management and Profit- ability: Evidence from an Emergent Economy. *International Journal of Advances in Management and Economics*, 2021. No11(1). P. 32-39.
6. Петровський П.М. Державна інвестиційна політика у сфері сільського господарства України. *Державно-управлінські студії*. 2019. Т.1, №11.
7. Гурчкіна В. В. Інвестиційна політика підприємства: матриця стейкхолдерів та драйвери розвитку взаємодії. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 4, Том 2. С. 89–97.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України. URL: [http:// www.portal.rada.gov.ua](http://www.portal.rada.gov.ua)
2. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України. URL: [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
4. Міністерство фінансів. URL: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
5. Державна податкова служба України URL: [http:// www.tax.gov.ua](http://www.tax.gov.ua)
6. Державна служба статистики України. URL: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)